

Jarosław, 22.10.2021

Tomasz Kulesza

Szanowny Pan
Stanisław Kłopot
Starosta Powiatu Jarosławskiego

Podziemne Przejście Turystyczne jest niewątpliwie jedną z najważniejszych obecnie atrakcji turystycznych ziemi jarosławskiej. Niestety brak porozumienia Urzędu Miasta Jarosławia z Dyrektorem Muzeum może w konsekwencji doprowadzić do jej zamknięcia.

Działania dyrektora Muzeum (m.in. doprowadzenie do sytuacji wymuszającej na Gminie Miejskiej Jarosław oddanie eksponatów muzeum składających się na wystawy stałe w Podziemnym Przejściu Turystycznym, sukcesywne ograniczenie dostępności do części Przejścia znajdującej się w piwnicach muzeum poprzez założenie systemu alarmowego oraz zakaz wchodzenia przez główne wejście Muzeum, które zostało zaprojektowane jako główne wejście do Podziemnego Przejścia) powodują zubożenie oferty, a także powolne wygaszanie największej atrakcji turystycznej Ziemi Jarosławskiej, stając się antypromocją regionu i prowadząc do powolnej likwidacji obiektu, który przedstawia ogromną wartość historyczną i potencjał zarówno dla mieszkańców Ziemi Jarosławskiej, jak i odwiedzających Przejście turystów.

KONIECZNOŚĆ ZWROTU MUZEALIÓW SKŁADAJĄCYCH SIĘ NA EKSPOZYCJĘ W 3 SALACH PODZIEMNEGO PRZEJŚCIA TURYSTYCZNEGO w następstwie zarzutów dyrektora muzeum, że nie są one należycie zabezpieczone i zagrożony jest ich stan zachowania.

W PPT zbiory muzealne przechowywano i eksponowano w dostosowanych pomieszczeniach i gablotach, a sam obiekt był i jest stale monitorowany i objęty systemem ochrony przeciwpożarowej. Od chwili wypożyczenia w 2015 roku stan muzealiów nie uległ zmianie, co jednoznacznie świadczyło, że stan ich zachowania nie jest zagrożony – w tym celu monitorowano także poziom wilgoci, aby nie dopuścić do przekroczenia dopuszczalnych norm określonych w przepisach prawa dla poszczególnych typów eksponatów, o czym dyrektor Muzeum wiedział. Co równie ważne sposób przechowywania eksponatów określony był na etapie projektowania Przejścia przez pracowników muzeum, którzy to również wytypowali konkretne eksponaty składające się na wystawy w sali Paleontologia, Ceramika oraz częściowo Kuchnia Mieszczkańska i Historia Ratowania Miasta.

Ostatecznie 25 czerwca 2019 r. doszło do zwrotu wypożyczonych muzealiów – mimo zapisów projektowej umowy partnerskiej nakładających na muzeum (z ramienia Powiatu Jarosławskiego) obowiązek udostępnienia swoich zbiorów na potrzeby wystawy realizowanej w PPT.

Jednocześnie dyrektor muzeum w środowisku regionalnych muzealników prowadził narrację ukazującą Przejście jako obiekt, który posiada rażące uchybienia i naraża zbiory muzealne na niebezpieczeństwo. W następstwie podkarpackie muzea nie chciały podejmować ryzyka w przedmiocie udostępnienia własnych zbiorów na potrzeby zorganizowania ekspozycji w Przejściu.

Tym samym zamiast rodzimych eksponatów – wzbogacających wystawę i świadczących o bogactwie Ziemi Jarosławskiej – w Przejściu prezentowane są zbiory śląskiego Muzeum „Szttygarka” w Dąbrowie Górniczej (placówka nie znalazła w obiekcie, jego dokumentacji i procedurach uchybień, które uniemożliwiłyby takie wypożyczenie, co więcej nie wskazała na występowanie jakichkolwiek nieprawidłowości w tym przedmiocie, a swoje zbiory udostępniła nieodpłatnie). Śląskie dziedzictwo w całości prezentowane jest w sali Paleontologia, natomiast eksponaty prezentowane w salach Ceramika, Kuchnia Mieszczańska i Historia Ratowania Miasta zastąpiono replikami wykonanymi na specjalne zamówienie.

SYSTEMATYCZNE OGRANICZANIE DOSTĘPNOŚCI DO CZĘŚCI PPT ZNAJDUJĄCEJ SIĘ POD KAMIENICĄ ORSETTICH (RYNEK 4), BĘDĄCE NASTĘPSTWEM TAKICH DZIAŁAŃ JAK:

1. Skrócenie przez dyrektora muzeum godzin otwarcia obiektu oraz zamontowanie alarmu – systemu wykrywania włamań, obejmującego piwnice Rynek 4, rozbrajanego w godzinach otwarcia muzeum.

Działania dyrektora nie zostały poprzedzone jakąkolwiek informacją o planowanych zmianach, a Gmina Miejska Jarosław została postawiona przed faktem dokonanym. W konsekwencji wpłynęło to na konieczność znacznego skrócenie godzin dostępności obiektu dla odwiedzających, a także wykonywania czynności porządkowo-konserwatorskich w części Rynek 4 (wszelkie koszty eksploatacji piwnic Rynek 4 wciąż z ramienia Gminy Miejskiej Jarosław reguluje jednostka zarządzająca obiektem – Centrum Kultury i Promocji w Jarosławiu) w tak zwanym międzyczasie – pomiędzy kolejnymi odwiedzinami – ponieważ z godzin dostępności wyłączono poniedziałek, który był dniem technicznym przewidzianym na realizację wszelkich czynności serwisowych, sprzątających, naprawczych czy konserwatorskich.

Początkowo Podziemne Przejście było dostępne dla odwiedzających 6 dni w tygodniu w godzinach od 8.00 do 18.00, natomiast poniedziałek, jak wspomniano, był dniem technicznym. W następstwie działań dyrektora Muzeum na ten moment Przejście otwarte jest 6 dni w tygodniu w godzinach od 10.00 do 16.00, a sprzątanie i serwis możliwe są pomiędzy odwiedzinami, co wpływa na dalsze ograniczanie i skracanie możliwości dostępu do atrakcji.

Obecne godziny otwarcia są nieadekwatne do zainteresowania z jakim spotyka się Przejście ze strony chętnych – zarówno ze strony turystów odwiedzających podziemną trasę w sezonie turystycznym, a także rodzimych i przyjezdnych szkół, które chętnie odwiedzają obiekt w trakcie trwania roku szkolnego.

2. Zakaz wprowadzania turystów przez główne wejście i hol muzeum – miejsce, które zostało zaplanowane jako wejście do trasy podziemnej.

Od czasu wygaśnięcia umowy użyczenia piwnic Rynek 4 tj. od 22.12.2020 r. (zawartej pomiędzy GMJ i muzeum) – mimo obowiązywania wielostronnej umowy partnerskiej o współpracy w ramach projektu „Jarosław – Użgorod: wspólna inicjatywa na rzecz podniesienia atrakcyjności turystycznej historycznych miast partnerskich, której Partnerem Niefinansowym jest Starostwo Powiatowe w Jarosławiu, a także mimo stałego procedowania zapisów nowej umowy (w miejsce umowy, która wygasta), dyrektor muzeum zabronił

wprowadzania osób/grup odwiedzających przez główne wejście do trasy podziemnej, będące jednocześnie głównym wejściem do muzeum.

W następstwie organizacja ruchu w Przejściu odbywa się w następujący sposób: odwiedzający są sprowadzani wyjściem ewakuacyjnym znajdującym się w środkowej części Przejścia (Rynek 5), a następnie przeprowadzani na początek trasy podziemnej (przechodząc przy tym przez wszystkie sale wystawiennicze znajdującą się w części Rynek 5 i Rynek 4, żeby tu oficjalnie rozpocząć zwiedzanie).

Starosta Jarosławski znając problem w połowie lipca br. złożył obietnicę, że uzyska zgodę dyrektora muzeum i do czasu zawarcia nowej umowy, odwiedzający Przejście będą mogli korzystać z głównego wejścia. Niestety obietnica do dnia dzisiejszego nie doczekała się realizacji, a dyrektor muzeum twierdzi, że o niczym takim nie wie.

BRAK MOŻLIWOŚCI WYPRACOWANIA KOMPROMISU – PRÓBY STWORZENIA PROJEKTU UMOWY ZAKOŃCZONE NIEPOWODZENIEM.

Jak wspomniano 21.12.2020 r. był ostatnim dniem obowiązywania umowy regulującej zasady dostępu Gminy Miejskiej Jarosław do piwnic Rynek 4 na potrzeby prowadzenia Podziemnego Przejścia Turystycznego. Dyrektor muzeum nie będąc zainteresowanym ponownym zawarciem umowy w formie użyczenia zaproponował inne rozwiązanie – umowę współpracy. W toku procedowania ustalono nowe warunki, zasady zwiedzania PPT dostosowane do zaleceń dyrektora muzeum. Zdecydowano o powstaniu nowej oferty, która poprzez wspólny i jedyny bilet pozwoli na zwiedzanie PPT oraz Muzeum, co miało zachęcić turystów do zwiedzania również Muzeum.

Procedowanie warunków umowy zakończyło się 14.04.2021 r., kiedy dyrektor muzeum otrzymał projekt umowy z uwagami Gminy Miejskiej Jarosław, do którego projektu nie odniósł się do dnia dzisiejszego.

W projekcie tym Gmina Miejska Jarosław nie zgadza się m.in. z wprowadzeniem zapisów pozwalających na błyskawiczne zerwanie i zakończenie współpracy, tym samym istnienia Przejścia w obecnej formule. Dyrektor muzeum dopuszcza jedynie możliwość wypowiedzenia umowy z zachowaniem miesięcznego terminu ważności (brak możliwości renegotiacji warunków i podpisania umowy w nowym brzmieniu), a Gmina ma 5 dni na usunięcie eksponatów. Tak dyrektor muzeum planuje zakończyć funkcjonowanie najpopularniejszej w regionie atrakcji, bazującej na dziedzictwie kulturowym Ziemi Jarosławskiej.

Starosta Jarosławski obiecał pomóc w doprowadzeniu do kompromisu i zawarcia umowy, która będzie gwarantowała funkcjonowanie Podziemnego Przejścia w niezmienionej w formule, chyba że strony po wyczerpaniu się zapotrzebowania na taką atrakcję, postanowią inaczej. Niestety również ta deklaracja pomocy nie doczekała się finalizacji.

Opisane powyżej zagadnienia to jedynie zarys głównych problemów jakie pojawiły się w relacjach z muzeum. Wśród działań dyrektora muzeum wymierzonych w prawidłowe funkcjonowanie Podziemnego Przejścia wymienić można także sytuację, która doprowadziła do przecięcia połączenia pomiędzy centralami pożarowymi w obiekcie, co nastąpiło 01.08.2019 r. – mimo kompletnej dokumentacji, odbiorów i wszelkich wymaganych prawem dokumentów w przedmiocie zaprojektowania, a także funkcjonowania systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych w PPT.

Opisane powyżej działania były konsekwentnie realizowane, bez uwzględnienia stanowiska drugiej strony. W swoich działaniach dyrektor brał pod uwagę rozwiązania, które uznawał za najlepsze dla muzeum – ignorując fakt, że piwnice muzeum stanowią integralną część Podziemnego Przejścia Turystycznego, które

jako osobny obiekt posiada własne rozwiązania organizacyjne, a wszelkie zobowiązania nałożone dokumentami projektowymi nie mają żadnego zastosowania.

Przykrą jest sytuacja, w której wysiłek wielu pokoleń osób budujących dziedzictwo, na którym została oparta narracja w Podziemnym Przejściu Turystycznym, a także wysiłek osób nam współczesnych – bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu i stworzenie Przejścia – naszego wspólnego dobra, które możemy zaprezentować szerokiej grupie odbiorców, jest niweczony przez działania wymierzone w prawidłowe funkcjonowanie obiektu, działania, którym nie przyświeca dbałość dobro wspólne.

W związku z zaistniałą sytuacją w imieniu Klubu Radnych Ponadpartyjna Koalicja dla Powiatu, zwracam się z prośbą do Pana Starosty, o podjęcie działań mających na celu zawarcia kompromisu i podpisania umowy z Burmistrzem Miasta Jarosławia, która będzie gwarantowała właściwe funkcjonowanie podziemnej trasy turystycznej.


Tomasz Kulesza